

Bendamustin

Hæmatologisk Afdeling, Sjællands Universitetshospital

Velkommen til Hæmatologisk Afdeling.

Denne vejledning skal give dig og dine pårørende viden om den medicinske kræftbehandling kaldet **Bendamustin** og om hvordan behandlingen kan påvirke dig.

Behandlingens virkning på din sygdom

Bendamustin er et kemostof der bruges til behandling af forskellige lymfekræftsygdomme.

Bendamustin kan gives i kombination med et antistof- også kaldet immunterapi.

Kemoterapi

Kemoterapi er cellegift der rammer og ødelægger celler, der deler sig. Stofferne virker ved at forhindre celledeling. Celler, der deler sig hyppigt er mest følsomme for kemoterapi, og kræftceller har netop disse karakteristika. Kemoterapi udgør derfor en betydningsfuld del af din behandling.

Antistofbehandling (Immunterapi)

Din behandling skal måske kombineres med et antistof. Du vil i så fald få udleveret en separat pjece om antistofbehandlingen.

Udover behandling rettet mod sygdommen, vil du som led i behandlingen også modtage supplerende behandling. Den supplerende behandling, også kaldet understøttende behandling, skal afhjælpe nogle af de bivirkninger der kan opstå i forbindelse med behandlingen med kemoterapi.

Behandlingsforløbet

Behandlingsforløbet består af flere behandlingsserier, hvilket betyder, at du skal have behandling 2 dage i træk efterfulgt af en pause. Se skitsen over et muligt behandlingsforløb nedenfor. Der er 4 uger imellem hver serie.

Hver serie er ens. Der kan gives op til 6 serier, det præcise antal afgør lægen ud fra din lymfekræfttype, din alder, din sygdoms udbredelse, din almentilstand, og hvor godt sygdommen reagerer på kemoterapien. Behandlingsforløbet er derfor individuelt, du kan altså ikke nødvendigvis sammenligne dit behandlingsforløb med andres.

For at kunne planlægge din behandling, skal du have lavet en skanning (PET-CT eller CT) og en knoglemarvsprøve, inden du opstarter behandling.

Undersøgelser i behandlingsforløbet

Du vil undervejs i behandlingsforløbet som regel blive skannet, og eventuelt få lavet en knoglemarvsundersøgelse. Det er for at sikre at behandlingen virker. Når behandlingen er afsluttet gentages undersøgelserne for at bedømme, hvordan behandlingen har virket på sygdommen. Nogle gange er der behov for yderligere undersøgelser undervejs i behandlingsforløbet.

Bendamustin	Dag 0	Dag 1	Dag 2	Dag 3-28 Pause
Blodprøver:				
Infusion:				
Bendamustin		X	X	
Tablet:				
Ondansetron (kvalmestillende)		X	X	
Evt. antistofbehandling:				
Rituximab eller Ofatumumab		X		

En serie Bendamustin

Sådan gives behandlingen

Behandling med Bendamustin gives almindeligvis ambulant over to dage. Den første gang skal du regne med at være i ambulatoriet en hel dag, hvis du skal have antistof. De øvrige gange kan du gå hjem efter ca. 2 timer dag 1 og efter ca. 1 time dag 2.

Du skal inden hver behandling have taget blodprøver en hverdag inden, før kl. 10.00. Sygeplejersken ser svaret på blodprøverne og bestiller kemoterapien på apoteket.

Dag 1:

- Når du ankommer til afdelingens ambulatorium, får du lagt en lille plastikslange i en vene over håndleddet (PVK), som behandlingen gives i.
- Kemoterapien bliver blandet i sterile poser med saltvand på apoteket. Første gang får du udleveret kvalmestillende medicin, når du kommer, de øvrige dage og

behandlinger får du tabletterne med hjem og indtager som det fremgår af din medicinliste

- Du får udleveret al den medicin, der indgår som en del af behandlingen
- Sygeplejersken tilslutter din kemoterapi til dit PVK med en dropslange. Det tager ca. 1 time at få Bendamustin
- Dit PVK bliver, såfremt det er muligt, siddende til næste dag, hvor sygeplejersken giver kemoterapi i den igen og fjerner den, inden du tager hjem (se dag 2)

Dag 2:

- Du skal tage den kvalmestillende medicin derhjemme om morgenen, som det fremgår af din medicinliste, sygeplejersken udleverer til dig dag 1
- Herefter får du Bendamustin over ca. 1 time
- Efterfølgende skylles med saltvand i dropslangen
- Dit PVK bliver fjernet af sygeplejersken, inden du tager hjem

Bivirkninger, komplikationer til behandlingen

Bivirkninger er ikke-tilsigtede virkninger af medicin. Nogle bivirkninger er hyppige, men ikke alvorlige. Andre er sjældne, men kan være alvorlige.

Det er almindelig kendt, at kemoterapi giver bivirkninger. Nogle bivirkninger kan forebygges med medicin, mens andre er uundgåelige, hvorfor det er vigtigt, at du er forberedt på disse.

I dit behandlingsforløb kan der tilståde komplikationer, f.eks. infektioner, som kan være alvorlige og livstruende. Endvidere kan der opstå senfølger, som er bivirkninger, der viser sig, efter at behandlingen er afsluttet, eventuelt flere år efter.

I de følgende afsnit beskrives de almindeligt forekommende bivirkninger, og de enkelte præparaters mere specifikke bivirkninger, herunder evt. senfølger. Vi kan anbefale at du også kigger i den generelle informationspjece "Medicinsk Kræftbehandling".

Hvis du ønsker uddybende information, er du i øvrigt altid velkommen til at spørge personalet. Du kan også selv opsøge information om medicinen på internettet, f.eks. på www.indlaegsseddel.dk eller www.medicin.dk

Bendamustin

Kvalme, opkastning m.m.

Du vil få forebyggende medicin mod kvalme i forbindelse med kemoterapien, og du får udlevet kvalmestillende tabletter, som du skal tage derhjemme de første dage. Almen utilpashed samt appetitløshed og smagsændring forekommer hyppigt i dagene efter behandling. Hvis du får kvalme, starter det som regel nogle timer efter, at du har fået behandlingen. Kvalmen kan vare fra nogle få timer til flere døgn.

Det er vigtigt, at du i den aftalte periode fortsætter med at tage din medicin mod kvalme.

Tal med sygeplejersken eller lægen om din kvalme, da det kan være nødvendigt at ændre på den kvalmestillende medicin

Hvad kan du selv gøre for at modvirke kvalme?:

- Spis, når du føler dig sulten, gerne mange små måltider i løbet af dagen
- Drik rigeligt med væske
- Sid op, når du spiser
- Spis let fordøjelig mad, f.eks. frugt, desserter, kiks og lignende
- Anret maden pænt; få eventuelt en anden til at anrette maden for dig

Nogle har større tendens til kvalme end andre. Hos enkelte er kvalmen også psykologisk betinget, dvs. at kvalme kan opstå bare ved tanken om kemoterapien (såkaldt "forventningskvalme"). Nogle vil i den situation have gavn af beroligende medicin på forhånd.

Bendamustin kan almindeligvis give symptomer i forbindelse med infusion i form af udslæt, kløe, feber og kulderystelser. Denne reaktion er helt ufarlig, men det kan være vanskeligt at adskille disse symptomer fra allergiske reaktioner. Derfor sig det straks til sygeplejersken, hvis du får ubehag af enhver art under og efter infusionen.

Når et stort antal syge celler bliver ødelagt, kan der ophobes affaldsstoffer i blodet. Meget sjældent vil dette medføre påvirkning af nyrerne. Du vil derfor få medicin til at fremme udskillelsen af urinsyge.

Hårtab

Denne kemoterapi giver sjældent egentligt hårtab, men du kan opleve, at der sker en udtynding af håret i behandlingsforløbet.

Træthed

Du skal forvente, at du oplever træthed i tiltagende omfang i løbet af behandlingerne. Tal med personalet om trætheden, og hvad du evt. kan gøre for at afhjælpe den.

Påvirkning af blodcellerne

De forskellige blodceller, som dannes i knoglemarven, udgøres af:

- De røde blodlegemer ("blodprocenten", målt ved indholdet af hæmoglobin), som transporterer ilt til vævene
- De hvide blodlegemer (leukocytter), der er en vigtig del af immunforsvaret
- Blodpladerne (trombocytter), der er med til at standse blødninger

Disse blodceller kan blive påvirket af kemoterapien, men sjældent i særlig udtalt

grad. Det vil typisk være mellem 10. og 15. dag, at antallet af blodlegemer er lavest. Som oftest vil antallet af blodceller være normalt igen inden start på den næste serie. Det er bl.a. dette lægen holder øje med.

Infektioner

Du vil især have øget risiko for at få infektioner i de perioder af din behandling, hvor antallet af de hvide blodlegemer er lavest.

Hvis du får et eller flere af de symptomer, der er nævnt nedenfor, skal du kontakte afdelingen. Lægen vurderer, om du skal indlægges og behandles med antibiotika i en blodåre, eller om du kan være hjemme og få antibiotika som tabletter.

Hvilke symptomer skal du især være opmærksom på?:

- Temperatur $\geq 38^{\circ}\text{C}$
- Almen utilpashed og kulderystelser

Hvad kan du selv gøre for at undgå infektioner?:

- God håndhygiejne efter toiletbesøg og før måltider
- Undgå kontakt med personer, der hoster, er forkølede eller har feber

Blodmangel (lavt hæmoglobin)

Du kan have øget risiko for blodmangel i perioder af din behandling. Blodmangel kan give unaturlig bleghed, hovedpine, svimmelhed, hævede ben, og gøre dig kuldsvær. Hvis blodmanglen er udtalt, kan du få åndenød og hjertebanken.

Hvis du får de symptomer, der er nævnt nedenfor, skal du kontakte afdelingen, så du evt. kan få blodtransfusion.

Hvilke symptomer skal du især være opmærksom på?:

- Åndenød
- Hjertebanken
- Svimmelhed
- Træthed

Hvad kan du selv gøre for at mindske generne ved blodmangel?

- Undgå større fysisk anstrengelse
- Rejs dig forsigtigt, så du ikke falder

Blødning

Pga. nedsat antal blodplader, kan du have øget risiko for at få blødning i perioder af behandlingen.

Hvis du får et eller flere af de symptomer, der er nævnt enden for, skal du kontakte afdelingen, da du måske skal have transfusion med blodplader:

- Blødning fra næse, mund (ved tandbørstning)
- Blod i afføring eller urin
- Mange blå mærker eller blårøde prikker i huden

Hvad kan du selv gøre for at undgå blødning?:

- Brug en blød tandbørste
- Tag ikke "gigt piller" (Ipren®, Todolac® o.lign.) og smertestillende medicin, der indeholder acetylsalicylsyre (Kodimagnyl®, Treo®), da de øger risikoen for blødninger
- Undgå meget kraftig fysisk anstrengelse
- Undgå alkohol i større mængder, mens du får behandling. Alkohol kan forstærke blødningstendensen
- Undgå forstoppelse

Mund og svælg

Når du får kemoterapi, kan du få gener i mund og svælg, fordi kemoterapien påvirker slimhinderne, og fordi dit immunforsvar er nedsat.

Gener kan være:

- Mundtørhed, fordi mængden af spyt bliver nedsat
- Sejt spyt
- Belægninger og sår
- Svie og smerter

Fortæl personalet hvis du får sår, blærer, belægninger eller smerter i munden, så vi kan hjælpe med at mindske generne.

Ændret afføring

Du kan få forstoppelse eller tynd mave (diarré) af behandlingen.

Forstoppelse:

Hvis du får forstoppelse af den medicinske kræftbehandling, er det næsten altid nødvendigt at tage et afføringsmiddel. Tal med sygeplejersken om det, så du kan få det middel, der er bedst for dig.

Afføringsmidler kan købes på apoteket uden recept. De findes som henholdsvis blødgørende afføringsmidler og afføringsmidler, der fremmer tarmenes bevægelser.

Hvad kan du selv gøre for at holde maven i gang?:

- Drik rigeligt med væske
- Hold dig i bevægelse, undgå så vidt muligt sengeleje
- Spis fiberrigt – grøntsager, hvedeklid, tørrede frugter som f.eks. svesker, abrikoser, rosiner

Diarré:

Diarré vil sige, at du har 3 eller flere tynde/vandige afføringer om dagen. Hvis du får svær eller langvarig diarré, kan du miste vigtige salte og væske. Det kan blive nødvendigt at indlægge dig og give dig væske og salte i en blodåre under indlæggelse samt eventuelt også stoppende medicin.

Hvad kan du selv gøre ved let diarré?:

- Drik rigeligt for at erstatte den mistede væske
- Spis bananer, dåsefrugt, supper, sportsdrikke for at holde saltbalancen
- Gamle husråd som revet æble, havresuppe, hvidt brød, kartoffelmos og ris kan muligvis afhjælpe diarréen.

Har du feber og samtidigt diarré, skal du kontakte afdelingen, da du kan have fået en tarminfektion og behøver antibiotisk behandling.

Andre bivirkninger

Hudreaktioner i form af udslæt og kløe er ofte forbigående, men hvis du udvikler blærer i huden, bør du kontakte afdelingen. Tør hoste, søvnforstyrrelser, forstyrrelse af hjerterytmen, ændringer i blodtrykket, påvirkning af lever og nyrer er andre bivirkninger, der kan forekomme.

Supplerende behandling

For at modvirke bivirkningerne ved kemoterapien får du understøttende medicin. Det er vigtigt, at du tager dine tabletter som foreskrevet, da det er en del af den medicinske kræftbehandling.

Tablet Ondansetron

Ondansetron virker mod kvalme.

Bivirkninger til den supplerende behandling

Ondansetron:

- Forstoppelse
- Hovedpine
- Leverpåvirkning
- Meget sjældent forstyrrelse af hjerterytmen og bryst smerter

Senfølger

Påvirkning af kønshormoner (fertilitet)

Din evne til at få børn kan blive nedsat i en periode eller måske varigt.

Hvis du er mand, kan du i nogle tilfælde vælge at deponere sæd, inden din behandling starter, så du senere har mulighed for at få børn. Hvis du er kvinde: tal med lægen om dit fertilitetsønske og muligheder for at bevare æg/æggestok. Se pjecen "medicinsk kræftbehandling" for mere information.

Øget risiko for anden kræftsygdom

Der er en let øget risiko for at få en anden kræftsygdom, herunder leukæmi eller forstadie hertil, når man har fået medicinsk kræftbehandling.

Tiden hjemme mellem behandlingerne

Nogle patienter kan passe deres arbejde imellem behandlingerne og have en hverdag næsten, som de plejer. Andre har brug for et par ekstra dage fri, nedsat tid eller helt at

holde op med at arbejde i behandlingsperioden. Det afhænger også af, hvilket arbejde du har.

- Spis og drik, så du får god og næringsrig mad og drikke. Det er ikke tiden til slankekur, så længe du bliver behandlet for din sygdom
- Sørg for frisk luft og daglig motion, f.eks. gåture
- Sørg for god nattesøvn og tag gerne en middagslur
- Bed venner og familie om hjælp til det praktiske

[illegible]

Kontakt ALTID afdelingen

Du skal altid kontakte afdelingen, hvis du oplever nedenstående problemer.

Du skal især være agtpågivende, hvis et problem opstår ret pludseligt og ikke tager af eller forsvinder af sig selv – hvis du oplever nogle gener, du ikke er vant til at have:

- Feber, 38°C eller derover
- Blødning, som ikke standser af sig selv
- Stærke smerter
- Synsforstyrrelser og stærk hovedpine
- Åndenød eller stakåndethed
- Smerter i brystet eller ved vejrtrækning
- Føleforstyrrelser eller sovende fornemmelser i tæer, fødder eller fingre
- Udslæt
- Forstoppelse igennem flere dage
- Diarré, som rækker ud over 1-2 dage
- Vedvarende opkastninger i mere end ca. 1-2 dage
- Hvis du har glemt at tage medicin, du får som behandling af din kræftsygdom
- Hvis du ikke er i stand til at tage din medicin, fx på grund af kvalme

Ring til os

Tlf. 47 32 48 00

Telefontid lægesekretær:

Hverdage kl. 8.00 - 14.45

Telefontid sygeplejerske:

Hverdage kl. 8.00 - 10.00

Efter kl. 14.45 eller ved akut opståede symptomer ring til:

Tlf. 47 32 48 58 - Afsnit L

Med venlig hilsen

Personalet, afsnit L

Hæmatologisk Afdeling